

EKONOMICKÉ TEORIE

KLASICKÁ ŠKOLA POLITICKÉ EKONOMIE

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

KLASICKÁ ŠKOLA POLITICKÉ EKONOMIE

V rámci přednášky se:

- seznámíte s *klasickou politickou ekonomikou*,
- získáte informace o *přínosu Adama Smitha pro ekonomickou vědu*,
- dozvíte se o *pohledu Thomase R. Malthuse a Jeana B. Saye na hospodářský vývoj*
- a na závěr seznámíte s *názory Davida Ricarda a Johna Stuarta Milla*.

KLASICKÁ ŠKOLA POLITICKÉ EKONOMIE

- třetí stav v Anglii: *hospodářský liberalismus*,
- *Anglická revoluce (1640-1660, 1688/1689)*,
- Průmyslová revoluce (cca 1760-1847),
- klasická politická ekonomie: *liberalismus*,
- „*Laissez faire, laissez passer!*“, resp. *neviditelná ruka trhu*,
- klasická politická ekonomie: *věda o rozdělování bohatství* > společenské třídy,
- *teorie hodnoty*: anglická větev > nákladová teorie,
- moderní pojetí: *princip užitečnosti*.

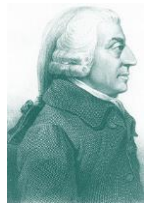
SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

KLASICKÁ ŠKOLA POLITICKÉ EKONOMIE

- *teorie rozdělování*: důchody tří hlavních společenských tříd,
- důchody mají *přirozený a společenský obsah*,
- moderní pojetí: *funkcionalistický obsah*.

ADAM SMITH, OTEC MODERNÍ EKONOMICKÉ TEORIE (1723-1790)

- 1737-1740: univerzita v Glasgow,
- 1740-1746: Balliol College v Oxfordu,
- 1752: profesor abstraktní filozofie v Glasgow,
- 1758: děkan na univerzitě v Glasgow,
- 1764: učitel v rodině lorda Towsenda,
- Francie: Voltaire a fyziokraté,
- 1779: celní komisař ve Skotsku.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ**

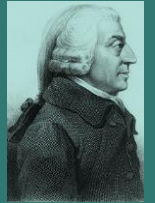
ADAM SMITH, OTEC MODERNÍ EKONOMICKÉ TEORIE (1723-1790)

- **vize kapitalismu:** všem se bude dařit lépe,
- výhody plynoucí z **konkurence**,
- omezení vlivu státu,
- odstranění monopolistických tendencí a praktik,
- „Zkoumání povahy a příčin bohatství národů“ (1776),
- „Teorie morálních postojů“ (1759) a „Přednášky o soudu, policii, berním úřadu a vojenství“ (1763),
- **hlavní myšlenky:** životní úroveň x vliv vlády x soukromý zájem a konkurence.

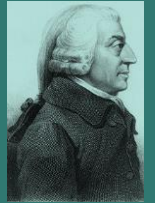
SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

„BOHATSTVÍ NÁRODŮ“ A JEHO HLAVNÍ MYŠLENKY

- **ekonomický růst:** mechanizace a dělba práce,
- dělba práce a její produktivita: špendlíky,
- příčiny rostoucí produktivity:
 - zručnost a dovednost,
 - úsporám času,
 - nové pomůcky,
- **hnací síla dělby práce:** sklon lidí k nákupu a prodeji a zlepšení materiálních podmínek,
- **podmínka dělby práce:** prodejnost zboží > rozšíření trhu,
- volný mezinárodní obchod: obchod s Novým světem,
- zastánce **anglických námořních zákonů:** národní obrana x národní bohatství,
- odpůrce **odvetných cel.**

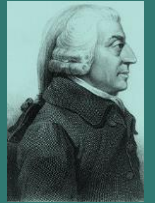
„BOHATSTVÍ NÁRODŮ“ A JEHO HLAVNÍ MYŠLENKY

- odpůrce *ochranářských cel* > vznik monopolu,
- *monopol*: nepřije volnému obchodu, ekonomickému růstu a expanzi anglického zboží,
- negativní vlivy monopolní síly:
 - *vysoké ceny,*
 - *nepřátelé dobrého řízení,*
 - *tlak na vládu,*
 - *špatná alokace zdrojů.*

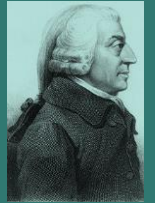

„BOHATSTVÍ NÁRODŮ“ A JEHO HLAVNÍ MYŠLENKY

- role vlády v ekonomice:
 - *ochrana proti monopolům,*
 - *ochrana před vnějším nebezpečím:* námořní zákony a výdaje na obranu
 - *vnitřní pořádek a ochrana:* policie a soudní systém
 - *externality.*
- principy určující distribuci důchodů,
- tržní a „přirozená“ cena,
- „přirozená“ cena: cenová teorie výrobních nákladů,
- co je přirozená výše platby za služby výrobních faktorů?
 - *přirozené zisky,*
 - *přirozené renty:* diferenciální teorie renty,
 - *přirozená mzda:* subsistenční teorie mezd.

„BOHATSTVÍ NÁRODŮ“ A JEHO HLAVNÍ MYŠLENKY

- fondy k pokrytí vládních výdajů,
- pravidla pro zdanění veřejnosti
 - *proporcionální daň,*
 - *neudržovat plátce v nevědomosti,*
 - *výběr daní musí vyhovovat lidem,*
 - *nízká nákladnost výběru daní.*
- zdanění a ekonomická aktivita,
- vyhýbání se daním a sankce.